

Fullmäktigeinitiativ gällande utveckling av Domkyrkan för att berätta om kristendom

GKR 24.02.2022 § 8

Beredning Förvaltningsdirektör Sari Mankinen, tfn 0400 156 257

Redogörelse Till Borgå kyrkliga samfällighet har adresserats ett fullmäktigeinitiativ som har underskrivits av 22 kyrkofullmäktigeledamöter den 31.5.2021 och som gäller utvecklingen av Domkyrkan för att berätta om kristendom.

Fullmäktigeinitiativet lyder på följande sätt:

"Circa 200 000 personer besöker årligen Borgå Domkyrkan (situationen före coronakrisen). De är bland annat utländska turister och gäster på kyrkliga tillställningar. Därtill besöks kyrkan också av medlemmar i våra egna församlingar.

Kyrkans huvuduppgift är att förkunna och förverkliga evangeliet. Vi undertecknade fullmäktige medlemmar föreslår därför att det alltid kommer att finnas information på olika språk om kristendomen och missionsarbete samt kontaktuppgifter till finska och internationella kristliga samfund i Domkyrkans vapenrum.

Vi föreslår också att det kommer att finnas tydlig information på olika språk om doneringskistans bruk och ändamål.

Vi önskar att dessa åtgärder tas i bruk så fort som möjligt, medvetna om att den strategiska utvecklingen av Domkyrkans område sker i närmaste framtid. Motionens målsättning angår kyrkans huvudsakliga uppgift, inte i strategiska betoningar."

Enligt 4 kapitel 1 § i kyrkolagen fullgör församlingen kyrkans uppgifter bl.a. genom att sköta missionsarbete och övriga uppgifter som grundande sig på det kristna budskapet avser förkunnelse och tjänst. I dessa avseenden hör det till uppgifterna för Porvoon suomalainen seurakuntas och Borgå svenska domkyrkoförsamlings församlingsråd att svara på det som föreslagits i motionen. När det gäller praktiska arrangemang för utrymmet för donationskistan i vapenhuset är det gemensamma kyrkorådet som tar ställning till de tankar som framställts i motionen.

Donationskistan som nämns i motionen ligger i Domkyrkans vapenhus. För närvarande fungerar kistan som insamlingspunkt för betalningar som fås via missionsarbetets kortförsäljning och broschyrer (broschyr om Domkyrkan).

I ett tidigare fullmäktigeinitiativ gällande inträdesavgift till Borgå domkyrka som är ännu under beredning har funderats på att ta en frivillig inträdesavgift i samband med besöket. På höstperioden tas MobilePay i bruk vid att ta upp kollekt. MobilePay lämpar sig också för betalningsmedel för kort och broschyrer. Förutsättningen är att prislistan är framme. Värt att beakta: Donationskistan fungerar inte som penninginsamlingskista utan den som ger pengar får en ersättning för den givna summan. Ersättningen har ett fast pris. Det handlar inte om penninginsamling där en vädjan riktas till allmänheten att de ska donera pengar och där donatorn inte får en ersättning för sin donation.

I vapenhuset finns förutom de kort och broschyrer om Domkyrkan som är till salu annat aktuellt material. Ifall mängden information ökades skulle det kräva att användningen av vapenhuset planeras för att öka bordsutrymme/broschyrställ.

Förvaltningsdirektören:

Gemensamma kyrkorådet beslutar begära utlåtanden gällande fullmäktigeinitiativet från Porvoon suomalainen seurakuntas och Borgå svenska domkyrkoförsamlings församlingsråd.

BESLUT:

Gemensamma kyrkorådet beslutade begära utlåtanden gällande fullmäktigeinitiativet från Porvoon suomalainen seurakuntas och Borgå svenska domkyrkoförsamlings församlingsråd.

Sn 14.09.2021 § 59

Ordförandens förslag:

Församlingsrådet för en remissdiskussion om motionen. Utgående från diskussionen uppgör kyrkoherden ett förslag på utlåtande till församlingsrådets följande möte.

Församlingsrådets behandling:

Förslaget att det grundas ett samarbetsorgan som är gemensamt för båda församlingarna för att fundera på och utveckla genomförandet av motionen fick understöd. Ärendet får inte begravas men det ska beredas väl.

Det blir rörigt och kräver mycket utrymme om man framlägger broschyrer för flera olika missionsföreningar. Missionsarbetet får inte betonas för mycket.

Bland gratis material tar turisterna enkelt med sig också kort som man önskar en betalning för i skrinet.

Utrymmet borde vara klart och enkelt.

Lokal anknytning framme, inte så mycket en världsomfattande aspekt.

Turister och de som besöker kyrkan stannar bara en liten stund i vapenhuset, framme något som intresserar snabbt, utmanar och ger ett rörande intryck.

En bild märks och berättar mer än orden.

Idéer:

En världskarta där det har utmärkts med prickar var vi har kontakter.

Någon gång delades ut bönekort med Fader vår på olika språk. Som idé kom också fram att ha Nya Testament på olika språk tillgängliga.

Kristendom i Borgå, historia och nuläget framme. En levande församling.

BESLUT:

Utgående från församlingsrådets behandling och diskussion uppgör kyrkoherden ett förslag på utlåtande till församlingsrådets följande sammanträde.

Sn 12.10.2021 § 70

Porvoon suomalainen seurakuntas utlåtande om fullmäktigemotionen om utveckling av Domkyrkan för att berätta om kristendomen.

Porvoon suomalainen seurakuntas församlingsråds utlåtande bygger på den förberedande diskussionen som hölls 14.9.2021 och där medlemmarna i församlingsrådet förde fram många värdefulla synpunkter som har grupperats i följande två punkter. Den första av dem är mer omfattande till innehållet än fullmäktigemotionen och i den andra tas ställning till den konkreta motionen.

1. Att grunda en grupp för utveckling av området kring Domkyrkan

Församlingsrådet understöder att det grundas ett gemensamt samarbetsorgan tillsammans med domkyrkoförsamlingen. I organet finns också representanter från samfällighetens fastighetsväsende.

Efter församlingsrådets möte i september diskuterade kyrkoherden förslaget med domprost Mats Lindgård som berättade att en liknande tanke också hade kommit fram inom den svenska domkyrkoförsamlingen.

Båda kyrkoherdarna ansåg att det är bra om gruppen för utveckling av området kring domkyrkan är en tjänstemannabaserad förberedande arbetsgrupp som har representanter från olika arbetsformer. Den har som uppgift att uppgöra helhetsförslag som tas till båda församlingarnas församlingsråd för behandling.

Det finns behov för en grupp för utveckling av området kring domkyrkan eftersom önskan om att området utvecklas har nämnts både i båda församlingarnas i år godkända strategier och vid gemensamma kyrkofullmäktiges sammanträde (10.12.2020, § 34), där skilt antecknades följande konkret sak som gäller utveckling av området kring domkyrkan: "Samtidigt är det bra att utveckla möjligheterna för mångsidig användning av lilla kyrkan."

2. Utveckling av vapenhuset

Vid församlingsrådet fördes fram att utrymmet i vapenhuset bör vara klart och enkelt. Samtidigt vill man lyfta mer fram lokal anknytning, i så fall är avsikten med utvecklandet inte en så världsomfattande aspekt (om att berätta om kristendomen).

Turister och de som besöker kyrkan stannar bara en liten stund i vapenhuset och därför borde framläggningen vara sådan som intresserar besökaren snabbt, samtidigt utmanar och ger ett rörande intryck. I Domkyrkan besöker massor av människor från hela världen och därför märks bilder bättre och de berättar ofta mer än orden eftersom de borde uttryckas på flera olika språk.

Församlingsrådet var också orolig för följande konkreta frågor kring utveckling av vapenhuset:

- Det blir rörigt och kräver mycket mer utrymme än nu om man framlägger broschyrer för flera olika missionsföreningar.
- Huvudpunkten i utrymmet får inte heller vara missionsarbete.
- Om det reserveras för mycket gratis material till vapenhuset, blandas det materialet enkelt med avgiftsbelagt material. Turisterna kan enkelt ta med sig gratis också kort som man önskar en betalning för i skrinet.

Allt i allt är det bra att ge utvecklingen av vapenhuset som uppgift till den grupp för utveckling av området kring Domkyrkan som grundas enligt

förslaget under första punkten. Det föreslås att kyrkoherdarna får som uppgift att grunda gruppen. Dessutom föreslås det att fastighetstjänsterna väljer sin egen representant till utvecklingsgruppen.

Behandling av ärendet:

Under diskussionen framhövdes att det ursprungliga målet, att berätta om kristendomen, ska på något sätt vara klarare framme.

Arbetsgruppen som grundas har som uppgift att fundera på och lösa hur detta genomförs.

BESLUT:

Det ovan nämnda utlåtandet godkändes med följande tillägg:

Arbetsgruppen som grundas har som uppgift att fundera på, lösa och säkra att det berättas klart om kristendomen vid framläggning av material i vapenhuset i Domkyrkan.

Fr 07.09.2021 § 78

FORTSATT BEHANDLING

Förslag:

Församlingsrådet för en remissdiskussion i ärendet. Utgående från de synpunkter som framförs avger församlingsrådet utlåtande vid följande sammanträde.

BESLUT:

Enligt förslag.

Nicolina Grönroos gick kl. 18:58 under behandlingen av ärendet.

Fr 12.10.2021 § 90

FORTSATT BEHANDLING

Församlingsrådet förde vid sitt sammanträde 7.9.2021 en remissdiskussion kring fullmäktigeinitiativet gällande utveckling av Domkyrkan för att berätta om kristendomen. På basen av de synpunkter som kom fram vid remissdiskussionen föreslås att församlingsrådet avger ett utlåtande med följande innehåll:

Församlingsrådet anser att fullmäktigeinitiativet gällande en utveckling av Domkyrkan för att berätta om kristendomen är ett gott initiativ som förordas.

Samtidigt vill församlingsrådet framhålla att olika önskemål gällande en utveckling av Domkyrkans interiör under flera år har aktualiserats från båda församlingarnas sida. Det har handlat om önskemål som syftar till att vidta åtgärder för att göra Domkyrkan mera användarvänlig t ex för barn, men också andra aspekter. Ur Domkyrkoförsamlingens perspektiv handlar det om ett helhetsbehov av att utveckla Domkyrkan så att församlingens kärnvärden för gudstjänstlivet, helighet - delaktighet -livsnärhet, kunde förverkligas ännu bättre än nu.

Båda församlingarnas nyligen antagna verksamhetsstrategier framhåller också vikten av utrymmena på Kyrkbacken och behovet av en utveckling av dessa.

Mot den här bakgrunden föreslår församlingsrådet att gemensamma kyrkorådet - samtidigt som man fattar beslut om fullmäktigeinitiativet gällande en utveckling av Domkyrkan för att berätta om kristendomen - vidtar lämpliga åtgärder för att starta ett mer omfattande utvecklings- och planeringsarbete gällande Kyrkbackens utrymmen och område.

En konkret sak kunde utredas i snabb takt: de nuvarande öppettiderna i Domkyrkan är knappt tilltagna i jämförelse med många andra församlingars öppettider för sin kyrka. I enlighet med devisen Öppna dörrar – Ovet auki kunde öppettiderna i Domkyrkan med det snaraste förlängas.

Förslag:

Församlingsrådet besluter avge följande utlåtande om fullmäktigeinitiativet gällande utveckling av Domkyrkan för att berätta om kristendomen:

Församlingsrådet anser att fullmäktigeinitiativet gällande en utveckling av Domkyrkan för att berätta om kristendomen är ett gott initiativ som förordas.

Samtidigt vill församlingsrådet framhålla att olika önskemål gällande en utveckling av Domkyrkans interiör under flera år har aktualiserats från båda församlingarnas sida. Det har handlat om önskemål som syftar till att vidta åtgärder för att göra Domkyrkan mera användarvänlig t ex för barn, men också andra aspekter. Ur Domkyrkoförsamlingens perspektiv handlar det om ett helhetsbehov av att utveckla Domkyrkan så att församlingens kärnvärden för gudstjänstlivet, helighet - delaktighet -livsnärhet, kunde förverkligas ännu bättre än nu.

Båda församlingarnas nyligen antagna verksamhetsstrategier framhåller också vikten av utrymmena på Kyrkbacken och behovet av en utveckling av dessa.

Mot den här bakgrunden föreslår församlingsrådet att gemensamma kyrkorådet - samtidigt som man fattar beslut om fullmäktigeinitiativet gällande en utveckling av Domkyrkan för att berätta om kristendomen - vidtar lämpliga åtgärder för att starta ett mer omfattande utvecklings- och planeringsarbete gällande Kyrkbackens utrymmen och område.

En konkret sak kunde utredas i snabb takt: de nuvarande öppettiderna i Domkyrkan är knappt tilltagna i jämförelse med många andra församlingars öppettider för sin kyrka. I enlighet med devisen Öppna dörrar – Ovet auki kunde öppettiderna i Domkyrkan med det snaraste förlängas.

BESLUT:

Enligt förslag.

Gkr 24.2.2022 §

Förvaltningsdirektör Sari Mankinen tfn 0400 156 257

Fastighets- och anskaffningschef Krista Eloneva tfn 040 4889 009

Båda församlingarnas församlingsråd har gett sina utlåtanden om fullmäktigeinitiativet. I församlingarnas utlåtanden svaras på utveckling av vapenhuset som föreslås i initiativet och dessutom utvidgas utlåtandet att gälla utveckling av hela området kring domkyrkan utanför initiativet. Finska församlingens församlingsråd har redan år 2020 (gkf 10.12.2020 § 34) konstaterat i sitt utlåtande om budgeten att området kring domkyrkan är viktig för många som plats och man borde överväga att ändra lilla kyrkan till ett utrymme som kan användas mer flexibelt. I båda församlingarnas nya strategier och i den kyrkliga samfällighetens strategi "Vi förnyas tillsammans 2022–2026" har utvecklingen av området kring domkyrkan valts till ett centralt mål. I samfällighetens strategi konstateras att "Under strategiperioden stöder vi församlingarna med utrymmeslösningar i samband med utvecklingen av Kyrkbacken."

Vid beredningen av motionen avskiljs kyrkans uppgift som församlingen fullgör (KL 4 kap. § 1) genom att ta hand om bl.a. missionsarbete samt övriga uppgifter som grundande sig på det kristna budskapet avser förkunnelse och tjänst. I dessa avseenden hör beredning och framläggande av förkunnande innehåll när det gäller utveckling av vapenhuset till församlingarnas tjänsteinnehavare och organ.

Fastighetsväsendet stöder församlingarna vid arrangemang i och inredning av utrymmet.

De förberedande åtgärder med myndighetsutredningar och det beslutsfattande som gäller domkyrkans fastighet (byggnader, lösören, jordområden) hör till verksamhetsområdet för den kyrkliga samfällighetens tjänsteinnehavare och organ. Enligt 1 § i instruktionen för fastighets- och gravgårdsdirektionen hör till direktionens arbetsområde bl.a. ärenden som gäller Borgå domkyrka och de invid den belägna lilla kyrkan, klockstapeln och de omgivande byggnaderna med kulturhistoriskt värde samt för dessas del anskaffning och underhåll av inventarier. Om direktionens uppgifter i punkt 8 i 2 § konstateras att direktionens uppgift är att värna om att Borgå domkyrkas särprägel bevaras både som kyrkobyggnad och som skyddsobjekt.

Om ändringar i kyrkobyggnaden, byggnader som ligger på fastigheten, inredningen i byggnaderna och kyrkotomten har föreskrivits i lag. I 14 kapitel 2 § i kyrkolagen föreskrivs om kyrkliga byggnader och kyrkotomten. Väsentliga ändringar i kyrkliga byggnader kan gälla förbättring av tillgänglighet, fasader, förflyttning av altarbordet, avlägsnning av fasta bänkar eller belysning. Kyrkofullmäktiges beslut som gäller väsentlig ändring av exteriören eller interiören av en kyrklig byggnad ska underställas kyrkostyrelsen för fastställelse. Om ändringen gäller en skyddad eller över 50 år gammal kyrklig byggnad ska man begära Museiverkets utlåtande om planerna före kyrkofullmäktiges beslut (KL 14: 5a §).

Utveckling av domkyrkan hör nära ihop med den tidigare motionen om att ta ut en inträdesavgift av de som besöker kyrkan (Gkf 11.6.2020 § 16). Denna motion har förberetts med att utreda principer för inträdesavgift i Tempelsplatsens kyrka och Helsingfors domkyrka som hör till Helsingfors kyrkliga samfällighet. Materialet har presenterats för gemensamma kyrkorådet 22.4.2021. Den arbetsgrupp som eventuellt grundas ska också ta ställning till inträdesavgift till kyrkan och kyrkans öppettider som svenska församlingen önskade i sitt utlåtande.

För den kyrkliga samfällighetens och församlingarnas spetsprojekt ska först utredas församlingarnas verksamhetsbehov och deras inverkan på fastigheterna, bedöma projektets storleksklass med kostnadskalkyler och efter dessa fatta beslut om genomförande och finansieringen av projektet och tidtabellen. Arbetet borde inledas med nya planer för församlingarnas verksamhet på kyrkbacken och möjligheter att genomföra dem i ifrågavarande fastigheter. Detta arbete utförs av kyrkoherdarna och av dem valda representanter från församlingarna och i första hand fastighets- och anskaffningschefen med av henne valda representanter från den kyrkliga samfälligheten. För projektet ska efter detta utredningsarbete väljas en styrgrupp till vilken hör representanter för tjänsteinnehavare och beslutsfattare. För projektet har inte reserverats anslag för år 2022 så det pågående året används för att göra bakgrundsutredningar. Finansiering för projektet kan reservera tidigast i budgeten för år 2023.

Vid beredningen av projektet ska beaktas målen för skydd av byggnaden, säkra den byggda kyrkliga kulturmiljön som en del av kulturarv, vårda dess särart och särdrag samt främja att den sköts och används kulturellt hållbart. Skydd av domkyrkobyggnaden omfattar också bl.a. dess fast inredning och byggnadens gård.

Beslutsförslag Gemensamma kyrkorådet beslutar inleda utredningen av behoven av att utveckla området kring domkyrkan dvs. kyrkbacken. Arbetet inleds till en början som tjänsteinnehavarbete i vilket deltar kyrkoherdarna med sina representanter från församlingarna och fastighets- och anskaffningschefen med sina representanter från den kyrkliga samfälligheten. Efter att planerna blivit klarare tillsätts en styrgrupp, till vilken hör beslutsfattare och tjänsteinnehavare, för projektet.

Beslut Enligt förslag.

GKR 22.05.2025 § 57

Beredning Förvaltnings- och ekonomidirektör, Timo Tulisalo, tfn 0400 156 257
Fastighets- och anskaffningschef Krista Jussila, tfn 040 4889 009

Redogörelse Arbetsgruppen för utveckling av området kring Domkyrkan har arbetat från och med 2022. Vid utvecklingsgruppens möte 23.4.2023 presenterade fastighets- och anskaffningschefen en idé om en digital infotavla som placeras till vapenrummet och möbelmodeller för mer representativ presentation av broschyrer och försäljningsprodukter. Dessutom konstaterades att i anslutning till förnyandet av utomhusbelysningen ansöks nödvändiga tillstånd för en digital infotavla som placeras utomhus.

Enligt arbetsgruppens förslag har det begärts anbud om digitala skärmar. Upphandlingen av en digital skärm är samtidigt en upphandling av programvara eftersom digitalt innehåll laddas och kontrolleras genom ett eget program. I programvaran kan anslutas skärmar av vilken leverantör som helst, så det är viktigt att programvaran är funktionell.

Fastighets- och anskaffningschefen har tillsammans med kommunikationsansvariga i samfälligheten och församlingarna bekantat sig med programvaror och erfarenheter har fått närmast av två produkter, FirstView och iDiD. Av dessa ansåg gruppen att FirstView lämpar sig till användning. Bl.a. Kyrkostyrelsen använder FirstView. Via FirstView kan också anskaffas alla skärmprodukter som behövs i början, inklusive installationer.

Vid mötet av gruppen för utveckling av området kring Domkyrkan 24.2.2025 presenterade kommunikationschefen en ny tjänst Reveel som kunde ersätta den nuvarande produkten för digital guidning (CityNomad). Reveel erbjuder 28 olika språkversioner (översatta med artificiell intelligens) och en möjlighet att donera inom tjänsten i framtiden. Den nuvarande tjänsten CityNomad är gammalmodig till sitt utseende. Dessutom konstaterades att de nuvarande broschyrer som delas ut i vapenhuset (2018/2019) håller på att ta slut och det ska beställas mer av dem. I samma sammanhang finns det grund att granska och uppdatera broschyrernas utseende och innehåll. I samband med uppdateringen av broschyrerna är det aktuellt att också uppdatera digital guidning och innehållet i den. Gruppen för utveckling av området kring Domkyrkan föreslog kyrkoherdarna att det utses en separat kommunikationsgrupp för att uppdatera och utveckla innehållet i broschyrerna och bereda en ny digital guidning. Det beaktas att i innehållet berättas speciellt om kristendomen.

Bilagor:

Promemorior om möten av gruppen för utveckling av området kring Domkyrkan 23.4.2023 och 24.2.2025.

Anbudsjämförelse om digitala skärmar.

Föredragande

Förvaltnings- och ekonomidirektören:

Beslutsförslag

På basis av arbetet av gruppen för utveckling av området kring domkyrkan föreslås att gemensamma kyrkorådet

1. beslutar uppdatera kyrkans system för digital guidning (CityNomad) till en annan tjänsteleverantörs tjänst (Reveel). I innehållet kan beaktas Domkyrkans historia (digital guidning) och berättas om kristendom. I detta sammanhang uppdateras broschyrerna i Domkyrkan. Det beaktas att i innehållet i dem berättas om kristendom.

2. beslutar att för missionsprodukter ordnas en ny, snygg presentationsmöbel med belysning där betalning av produkter och anvisningar om den beaktas på ett lämpligt sätt. Till vapenhuset anskaffas en digital skärm som kan röras. I innehållet av den kan beaktas att det berättas om kristendom.

3. sänder ovannämnda åtgärder med vilka vapenhuset utvecklas för att berätta om kristendomen enligt viljan i fullmäktigeinitiativet till gemensamma kyrkofullmäktige för kännedom.

Behandling av ärendet

En förtroendevald som deltog i uppgörandet av motionen tackade tjänsteinnehavarna som varit med i arbetsgruppen och gruppen för utveckling av området kring domkyrkan för att ärendet främjas och goda tekniska lösningsmodeller hittas. Prosessen har varit lång och önskemålet är att få guidning och broschyrerna i bruk under kommande sommaren.

De personer som ansvarar för koordinering av innehållet och kontroll av helheten har utsetts och de främjar för sin del åtgärder enligt motionen.

Beslut

1. Enligt beslutsförslag.
2. Enligt beslutsförslag.
3. Enligt beslutsförslag.

GKF 05.06.2025 § 14
1/03.03.00/2022

Behandling av ärendet

En fullmäktigeledamot använde taltur i samband med behandlingen av denna paragraf och föreslog att i Borgå kyrkliga samfällighet grundas Centrum för fredsarbete, som skulle samla ihop kunskaper och sakkunskap om fredsarbete.

Beslut

Gemensamma kyrkofullmäktige antecknade de åtgärder enligt fullmäktigeinitiativet med hjälp av vilka vapenhuset utvecklas så att där berättas om kristendomen enligt viljan i fullmäktigeinitiativet för kännedom och antecknade att initiativet har behandlats.